

ENDOMETRIT KASALLIGINING ZAMONAVIY DAVOLASH USULLARI

Rahmonova Musharraf Alisherovna

Ablxasanova Muxtasar Muzaffar qizi

2-son Marg'ilon Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat
salomatligi texnikumi Hamshiralik ishi kafedrası

Annotatsiya:

Endometrit – bachadonning ichki qavati yoki endometriyning yallig‘lanishi. Bu kasallik diagnostika va davolanishsiz jiddiy asoratlarga olib kelishi mumkin. Sog‘lom ayollarda bachadonning shilliq qavati hujayralari muntazam yangilanadi. Hayz davrida uning to‘qimalari tashqariga chiqariladi va keyinchalik gormonlar ta’sirida qayta tiklanadi. Agar urug‘lanish sodir bo‘lmasa, bu jarayon doimiy takrorlanadi. Odatda infeksiya bachadon bo‘shlig‘iga kirib bormaydi, lekin ba’zi hollarda bakteriyalar kasalliklarni keltirib chiqarishi mumkin.

Kalit so‘zlar: endometriy, manipulyatsiya, reproduktiv yosh, leykotsitoz

IMC (Isroil tibbiyot markazi)da ayollar salomatligi juda muhim hisoblanadi, shuning uchun klinika shifokorlari o‘z bemorlariga eng samarali xizmatlarni taqdim etishga intilishadi.

Patologiyaning mohiyati

Endometrit infeksiya bachadonning ichki qavatini zararlaganda rivojlanadi. Kasallikni abort, ginekologik manipulyatsiyalar, OITS yoki tug‘ruq keltirib chiqarishi mumkin. Kasallik o‘tkir yoki surunkali shaklda kechadi. Har qanday holatda ham bemorga zudlik bilan shifokorga murojaat qilish kerak.

O‘tkir endometrit odatda homiladorlikning sun’iy ravishda uzilishi yoki bachadon ichi spiralidan foydalanish bilan bog‘liq bo‘lib, surunkali endometrit esa davolanmagan kasallikdan so‘ng paydo bo‘ladi.

Ushbu kasallik reproduktiv yoshdagi bemorlarda bepustlikning eng ko‘p uchraydigan sabablaridan biridir. Davolanish bachadon shilliq qavatini to‘liq tiklashni o‘z ichiga oladi.

Etiologiya

1. Infeksion ta'sirlar

- Bakteriyalar: gonokokk, stafilokokk, streptokokk va xlamidiya infeksiyalari.
- Viruslar: herpes va sitomegalovirus infeksiyalari.
- Zamburug'lar: Kandida turi.

2. Epiteliyning mexanik shikastlanishi

- Tug'ruq va kesar kesish operatsiyalari: endometriy mikroshikastlanishi.
- Tushish yoki sun'iy homiladorlik uzilishi: homila qoldiqlarining mavjudligi.
- Ginekologik manipulyatsiyalar: gisteroskopiya, biomaterial namunasini olish yoki bachadon ichi vositasini o'rnatish.

3. Immunitetning zaiflashishi

- Surunkali kasalliklar.
- Asabiy zo'rqiqlash va charchoq.
- Noto'g'ri ovqatlanish.

Klinik ko'rinishi

Kasallikning o'tkir shakli quyidagi simptomlarni keltirib chiqaradi:

- Qorin pastida og'riq: keskin yoki tortishuvchi.
- Haroratning ko'tarilishi: 38-39 ° C.
- Nozik, yoqimsiz hiddagi ajralmalar: yiring aralash va hidli.
- Zaiflik: holsizlik va charchoq.
- Hayz siklining buzilishi: og'ir va ko'p qon ketishlar.

Kasallikning surunkali shakli

- Yengil namoyonlar: noqulaylik yoki kuchsiz og'riqlar.
- Bepushtlik va tez-tez tushish: homilador bo'lish yoki uni saqlab qolishdagi qiyinchiliklar.
- Hayz davrining buzilishi: bachadon qon ketishlari.

Surunkali endometrit odatda davolanmagan o'tkir jarayondan keyin rivojlanadi yoki dastlabdan surunkali shaklda bo'ladi. Bunday holatda, klinik ko'rinish odatda sezilmaydi. Shu sababli, ayol uzoq vaqt davomida mutaxassisga murojaat qilmaydi va aksariyat hollarda bepushtlik sababli murojaat qilishiga to'g'ri keladi.

Diagnostika

IMCda ginekologik kasalliklarni aniqlash uchun kompleks yondashuv qo'llaniladi.

1. Anamnez to'plash: kasallikning tarixi va belgilari.
2. Ginekologik kresloda ko'rik: bachadon holatini tekshirish.
3. Tahlillar:
 - o OAK (leykotsitoz, yuqori ESR).
 - o Organ ajralmalarini mikrobiologik tadqiq qilish.
 - o PZR-diagnostika jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklar.
4. Kichik tos sohasini ultratovushli tekshirish: patologiyalarni aniqlash va bachadon epiteliyining tuzilishi va uning qatlami o'lchamlarini baholash.
5. Gisteroskopiya: endometriyni optik uskunalar bilan o'rganish. Ushbu usul orqali shilliq qavat holatini baholash, poliplar, paylar va boshqa kasallik o'zgarishlarini aniqlash mumkin.
6. Gistologik tahlil: surunkali yallig'lanish jarayonini aniqlash uchun laboratoriyaga biopsiya olish.

Davolash usullari

Davolash infeksiyani yo'q qilish va bachadon faoliyatini tiklashdan iborat.

1. **Farmakologik vositalar**
 - Antibiotiklar: mikroorganizmlar turini va ularning sezgirligini aniqlashdan keyin buyuriladi.
 - Yallig'lanishga qarshi dorilar: yallig'lanish jarayonining intensivligini kamaytirish va og'riqni kamaytirish uchun.
 - Immunomodulyatorlar: organizmning himoya kuchlarini oshirish uchun.
 - Vitaminlar: immunitetni qo'llab-quvvatlash uchun.
2. **Endometritni fizioterapevtik davolash**
 - UHF: kichik tos a'zolariga qon ta'minotini faollashtiradi.
 - Lazer: regeneratsiya jarayonini tezlashtiradi.
 - Magnit terapiya: yallig'lanish jarayonini kamaytiradi.
3. **Operatsiya**
 - Vakuum aspiratsiya va tozalash: abortdan yoki tug'ilishdan keyin to'qimalar qoldig'ini olib tashlash uchun.

-
- VMSni olib tashlash: zarurat bo'lganda.

Asoratlar

Shoshilinch davolanishsiz kasallik jiddiy salbiy oqibatlariga olib kelishi mumkin.

Ko'pincha ular quyidagilarga olib keladi:

- Surunkali kasallik shaklining rivojlanishi: yashirin yallig'lanish.
- Bepushtlik: embriinning birikishi bilan bog'liq qiyinchilik.
- Paydo bo'lish jarayoni: bu bepushtlik va doimiy og'riqlarga sabab bo'ladi.
- Infeksiyaning yanada kengayishi: tuxum yo'llari va tuxumdonlarga tarqalib, salpingooforit rivojlanishiga olib keladi, shuningdek, qon aylanish tizimiga kirib, sepsis yuzaga kelishi mumkin.

Profilaktika choralari

- Shaxsiy gigiyena qoidalariga rioya qilish.
- Jinsiy hayotda xavfsizlik: to'siq kontratsepsiyasidan foydalanish.
- Urug'lanishni rejalashtirish: homiladorlikka erta tayyorgarlik va to'liq tibbiy ko'rikdan o'tish.
- Tug'ruqni tibbiy nazorat qilish va keyingi kuzatish.
- Reproduktiv tizim kasalliklarini vaqtda davolash.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ayupova FM, Ixtiyarova GA, Matrizayeva GJ Akusherlik va ginekologiyadan milliy davolash protokollari
2. <https://ivf.uz/uz/diseases/endometrit>
3. Ayupova FM, Yu. Q. Djabbarova Ginekologiya: Darslik